

WATERPRESTATIENORM SNEL TER KRITIEK GEPUBLICEERD

Tien procent meer water te besparen binnen vijf jaar

De Waterprestatienorm (WPN), een norm die eisen stelt aan het verbruik van zogeheten 'gebouwgebonden waterverbruikende functies' oftewel het toilet, de douche, het bad en kranen in het algemeen, wordt binnenkort door het Nederlands Normalisatie-instituut (NEN) ter kritiek gepubliceerd. Als het ontwerp de kritiek weerstaat, zal de norm verbonden worden aan het Bouwbesluit. Dan geldt de Waterprestatienorm als een verplichting. Dit heeft grote gevolgen voor onder andere architecten, ontwerpen en installateurs. Wat de inhoud en wat de gevolgen voor de praktijk kunnen zijn, werd uit de doeken gedaan tijdens het symposium 'Waterprestatienorm', dat het NEN verzorgde tijdens Aquatech.

Drie sprekers, drs. A. Kramps, clustermanager van de afdeling kwaliteit, Directie Bestuursdienst van het ministerie van VROM/DGVH, F. Derwort, hoofd van unit Drinkwaterinstallaties Kiwa en secretaris van de Normcommissie 'Drinkwatervoorziening', en ing. R. de Gans, adviseur Geberit B.V. zetten onder leiding van dagvoorzitter ir. W. Bijl van NEN de noodzaak, geschiedenis, gevolgen en status van de norm uiteen.

Kramps begon zijn uiteenzetting door aan te geven waarom een waterprestatienorm noodzakelijk is. Maar wat doet die waterprestatienorm nu? De norm geeft een bepalingsmethode, en daardoor een kader voor het maken van prestatieafspraken. De norm kan ook in computerprogramma's voor duurzaam bouwen worden opgenomen, zodat architecten of installateurs meteen inzicht krijgen in de verbruiks- en milieu-effecten van bepaalde ontwerpen. Op dit moment moet de definitieve norm nog worden opgesteld, mede aan de hand van (nog komende) kritieken. Dan volgt een analyse met onder andere partners uit de bouwwereld. Vervolgens krijgt de staatssecretaris het advies om de norm al dan niet in de bestaande regelgeving op te nemen. Volgens Kramps kan dat traject op zijn vroegst in 2002 zijn afgerond.

De volgende spreker, Derwort van Kiwa, ging in op de precieze werking van de WPN. De norm is van oorsprong een project, uitgevoerd in opdracht van het ministerie van VROM, met als 'missie' (meer) waterbesparing. Ook moest een bepalingsmethode worden ontwikkeld die gebruikt kan worden om waterverspilling tegen te gaan,

niet om afbreuk te doen aan hygiëne en comfort. Verder moest de WPN helder van opzet zijn, dus geen gegochel met cijfers, en ontwerpers genoeg vrijheid geven om innovaties niet te blokkeren.

Uiteindelijk is in de WPN een aantal verbruiksfuncties opgesteld voor de verschillende waterverbruikende (woninggebonden) apparaten. Zo wordt voor de wc het spoelvolume dat door de stortbak wordt geleverd gemeten, het volume van het bad en de volumestroom van de op de douche kraan aangesloten douchekep.

124,2 liter per dag

Op basis van gegevens van het NIPO is de norm op een totaalverbruik van 124,2 liter per dag per persoon gesteld. Een getal dat hiermee samenhangt is de waterprestatiecoëfficiënt (WPC). Dit verhoudingsgetal geeft de waterverbruikende eigenschappen van een woning in relatie met het normverbruik aan. Deze WPC wordt berekend door alle waterverbruiken van de in de woning aanwezige verbruiksfuncties (wasmachines en dergelijke worden niet meegerekend, omdat deze niet aan de woning gebonden zijn) gedeeld door het normverbruik van de in een woning voorziene verbruiksfuncties. Het is de bedoeling dat dit getal één is; dan wordt het water in de woning precies volgens de norm verbruikt. Nog mooier is een getal lager dan één; dan wordt water bespaard ten opzichte van de norm. Maar natuurlijk is de norm gebaseerd op een gemiddelde. Een gebruiker die twee keer dag langdurig onder de douche gaat, zal meer dan de berekende 124,2 liter water per dag gebruiken. Dat ligt dan niet aan de architect of installateur.

Uitdaging

Ronald de Gans van Geberit gaf zijn lezing de titel 'WPN: Uitdaging of molensteen?' mee. Volgens hem bestaat waterbesparing uit drie stappen: beperk de vraag en voorkom onnodig gebruik, gebruik duurzame bronnen, en gebruik eindige bronnen tenslotte verstandig. Hij plaatste hierbij ook drie kanttekeningen. Het is niet mogelijk om de vraag oneindig te beperken, omdat dit uiteindelijk ten koste gaat van de minimale levensbehoeften en de consumptie. Voor het gebruik van duurzame bronnen gaf hij aan dat 'ander' water gebruikt kan worden, zoals regenwater om het toilet door te spoelen. Tenslotte kunnen eindige bronnen beter benut worden door het gebruik van waterbesparende apparaten. Op die waterbesparende apparaten ging hij verder in, met als conclusie dat fabrikanten op sommige punten eigenlijk niet verder meer kunnen besparen, maar dat voor bijvoorbeeld baden (kleinere inhoud door andere vorm), douchepanelen (recirculatie van water) en het leidingstelsel ('slim' ontwerp en materiaalkeuze) nog water viel te besparen. Wel vond hij het een gemis dat (af)wasmachines niet zijn opgenomen in de WPN. Een ander nadeel vond De Gans het feit dat de norm geen inzicht geeft in de daadwerkelijke waterbesparing en geen waardering geeft voor 'ander' water. Uiteindelijk, om terug te komen op de titel van zijn lezing, concludeerde De Gans dat de WPN toch vooral een uitdaging betekent voor de fabrikanten.

Conclusies

Tijdens de discussie kwamen als belangrijkste conclusies bovendien dat een waterprestatienorm mooi en aardig is, maar dat het vooral de consument is die het water moet gaan besparen en ook moet vragen om de waterbesparende apparatuur. Ondanks deze en andere kritische kanttekeningen was het publiek voor het grootste gedeelte van mening dat met de WPN in woningen binnen vijf jaar ongeveer tien procent meer water kan worden bespaard. Een groot gedeelte van het publiek was verder van mening dat, wanneer in een woning alternatieven voor drinkwater worden gebruikt en dus de WPN positief beïnvloed wordt, dit beloofd moet worden.

Minder optimistisch was het publiek over de vraag of de waterprestatienorm, als deze zou worden opgenomen in regelgeving, daadwerkelijk gehandhaafd zou kunnen worden. ☛